

Sygnatura akt II AKa 76/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 27 kwietnia 2017 r.

Sąd Apelacyjny we Wrocławiu II Wydział Karny w składzie:

Przewodniczący: SSA Bogusław Tocicki (spr)

Sędziowie: SSA Tadeusz Kielbowicz

SSA Cezariusz Baćkowski

Protokolant: Anna Turek

przy udziale prokuratora Prokuratury Regionalnej Dariusza Szyperskiego

po rozpoznaniu w dniu 27 kwietnia 2017 r.

sprawy **S. P. (1)**

o odszkodowanie i zadośćuczynienie za niesłuszne tymczasowe aresztowanie oraz zastosowanie innych środków zapobiegawczych

na skutek apelacji wniesionej przez wnioskodawcę

od wyroku Sądu Okręgowego w Legnicy

z dnia 30 listopada 2016 r. sygn. akt III Ko 145/16

I. zmienia zaskarżony wyrok w ten sposób, że zasądza od Skarbu Państwa na rzecz wnioskodawcy S. P. (1) dalsze 19.000,- (dziewiętnaście tysięcy) złotych, ponad kwotę zasądzoną wyrokiem Sądu Okręgowego w Legnicy z dnia 30 listopada 2016r. sygn. akt III Ko – 145/16, wraz z ustawowymi odsetkami od daty prawomocności wyroku, tytułem niesłusznego stosowania wobec niego środków przymusu w sprawie Sądu Rejonowego w Głogowie o sygnaturze akt II K – 248/07, na co składa się:

a) **750,-(siedemset pięćdziesiąt) złotych tytułem dalszego zadośćuczynienia za niesłuszne tymczasowe aresztowanie w okresie od 18 kwietnia 2001r. do 29 listopada 2002r. oraz niesłuszne zatrzymanie w dniu 27 marca 2000r.;**

b) **8.950,-(osiem tysięcy dziewięćset pięćdziesiąt) złotych tytułem odszkodowania za niesłuszne tymczasowe aresztowanie w okresie od 18 kwietnia 2001r. do 29 listopada 2002r.;**

c) **9.300,- (dziewięć tysięcy trzysta) złotych tytułem odszkodowania za niesłuszne stosowanie w okresie od 29 listopada 2002r. do 24 lutego 2015r. środków zapobiegawczych w postaci dozoru policji z obowiązkiem stawiennictwa raz w tygodniu w Komendzie Powiatowej Policji w L. i zakazu opuszczania kraju połączonych z zatrzymaniem paszportu;**

II. w pozostałej części zaskarżony wyrok utrzymuje w mocy;

III. zasądza od Skarbu Państwa na rzecz wnioskodawcy S. P. (1) 1.904,20- (jeden tysiąc dziewięćset cztery 20/100) złotych tytułem poniesionych przez niego kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu odwoławczym;

IV. stwierdza, że koszty postępowania odwoławczego ponosi Skarb Państwa.

UZASADNIENIE

Wnioskodawca S. P. (1), za pośrednictwem swojego pełnomocnika z wyboru, adw. A. K. (1), pismem z dnia 15 października 2015r. (które wpłynęło w dniu 7 grudnia 2015r.) wystąpił do Sądu Okręgowego w Legnicy z wnioskiem o odszkodowanie i zadośćuczynienie, domagając się zasądzenia:

1) kwoty 700.000 zł tytułem zadośćuczynienia za niesłuszne zatrzymanie i tymczasowe aresztowanie S. P. (1) w okresie od 18 kwietnia 2001r. do 29 listopada 2002r.;

2) kwoty 100.000 zł tytułem zadośćuczynienia za stosowanie wobec S. P. (1) nie izolacyjnych środków przymusu, o których mowa w dziale VI k.p.k. (w tym dozoru policji, zakazu opuszczania kraju) przez cały czas ich stosowania w okresie trwania postępowania karnego, to znaczy od 29 listopada 2002r. do czasu zakończenia sprawy;

3) kwoty 100.000 zł odszkodowania za szkodę poniesioną wskutek stosowania wobec S. P. (1) środków przymusu, o których mowa w dziale VI k.p.k. (w tym tymczasowego aresztowania, dozoru policji, zakazu opuszczania kraju) przez cały czas ich stosowania w okresie trwania postępowania karnego, to znaczy od 18 kwietnia 2001r. do czasu zakończenia sprawy;

za poniesione straty psychiczne, moralne oraz materialne w sprawie Sądu Rejonowego w Głogowie o sygnaturze akt II K – 248/07, w której zapadł prawomocny wyrok uniewinniający (k. 50-60, 61).

W toku postępowania ustalono, że we wskazanej sprawie S. P. (1) rzeczywiście został zatrzymany przez funkcjonariuszy policji w dniu 27 marca 2000r. i tego samego dnia zwolniony, a następnie ponownie zatrzymany w dniu 18 kwietnia 2001r. i postanowieniem Sądu Rejonowego w Głogowie z dnia 19 kwietnia 2001r. o sygn. akt Ko1 – 114/01 tymczasowo aresztowany (z zaliczeniem na poczet tymczasowego aresztowania zatrzymania od dnia 18 kwietnia 2001r.) jako podejrzany o przestępstwo z art. 280 § 2 k.k. i art. 157 § 2 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k., polegające na tym, że w dniu 1 marca 2000r. na skrzyżowaniu dróg prowadzących do R., O. i R., działając wspólnie i w porozumieniu z innymi osobami, posługując się bronią palną w postaci pistoletu i strzelb gładkolufowych, grożąc natychmiastowym użyciem przemocy wobec osób J. M. (1) i A. H. – konwojentów Przedsiębiorstwa (...) sp. z o.o. w W., przewożących pieniądze pochodzące z utargu ze stacji (...) S.A. Oddział we W., zabrał im w celu przywłaszczenia pieniądze w kwocie 94.084, 48 zł należące do (...) S.A. Oddział we W., pistolet marki (...) kalibru (...) mm nr (...), rok produkcji (...) z dwoma magazynkami z zawartością 16 sztuk amunicji, o wartości łącznej 1.300 zł, a także spowodował u J. M. (1) obrażenia ciała w postaci otarcia naskórka lewej goleni i zaczerwienienia skóry policzka lewego wokół oka, które to obrażenia naruszyły czynności narządów ciała pokrzywdzonego na okres poniżej dni 7, czym działał na szkodę: A. H., J. M. (1), (...) Oddział we W., (...) sp. z o.o. w W. oraz PP (...) we W. (k. 24-25, 26-27, 31-32, 80-81 oraz k. 253, 768, 822, 823 akt Sądu Rejonowego w Głogowie o sygn. II K – 248/07).

Niemal po 2 miesiącach od zastosowania najsurowszego środka zapobiegawczego rozpoznano zażalenie na postanowienie z 19.04.2001r. o zastosowaniu tymczasowego aresztowania S. P. (1). Postanowieniem z dnia 13 czerwca 2001r. sygn. akt IV Kz – 435/01 Sąd Okręgowy w Legnicy utrzymał w mocy zaskarżone postanowienie (k. 956 akt Sądu Rejonowego w Głogowie o sygn. II K – 248/07). Postanowieniem z dnia 16 lipca 2001r. Sąd Rejonowy w Głogowie przedłużył stosowanie środka zapobiegawczego w postaci tymczasowego aresztowania wobec S. P. (1) o dalsze 3 miesiące, czyli do dnia 18 października 2001r. (k. 965 tychże akt).

W dniu 20 sierpnia 2001r. Prokurator Rejonowy w Głogowie wniósł do Sądu Rejonowego w Głogowie akt oskarżenia m.in. przeciwko S. P. (1) stawiając mu zarzut o to, że w dniu 1 marca 2000r. na skrzyżowaniu dróg prowadzących do

R., R. i O. działając wspólnie i w porozumieniu z J. M. (2), D. P. i G. K., posługując się nieustalonymi przedmiotami z wyglądu przypominającymi strzelby i pistolety grożąc natychmiastowym użyciem przemocy a następnie używając przemocy wobec osób A. H. i J. M. (1) pracowników przedsiębiorstwa (...) sp. z o.o. w W., przewożących pieniądze pochodzące z utargu Przedsiębiorstwa (...) S.A. Oddział we W., Przedsiębiorstwa Państwowego (...) we W. o łącznej kwocie 95.084,48 zł zabrali A. H. i J. M. (1) w celu przywłaszczenia pieniądze w kwocie 94.084,48 zł, pistolet marki (...) kalibru (...) mm nr (...), rok prod. (...) r. wraz z dwoma magazynkami z zawartością 16 sztuk amunicji przedmioty o wartości 1300 zł oraz samochód osobowy marki A. (...) nr rej. (...) o wartości nie mniejszej niż 20.000 zł należący do A. H., przedmioty o łącznej wartości nie mniejszej niż 115.384,48 zł oraz spowodowali u J. M. (1) obrażenia ciała w postaci otarcia naskórka goleni lewej i zaczerwienienia skóry policzka lewego wokół oka, które to obrażenia naruszyły czynności narządów ciała pokrzywdzonego na okres poniżej dni siedmiu, czym działali na szkodę A. H., J. M. (1), (...) S.A. Oddział we W., Przedsiębiorstwa Państwowego (...) we W. i (...) S.A. Oddział w W., tj. o przestępstwo z art. 280 § 1 k.k. i art. 157 § 2 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. (k. 41-45 oraz k. 1119-1127 akt Sądu Rejonowego w Głogowie o sygn. II K – 248/07).

W toku postępowania jurysdykcyjnego przed Sądem Rejonowym w Głogowie, w odniesieniu do środka zapobiegawczego w postaci tymczasowego aresztowania S. P. (1) zostały wydane następujące orzeczenia:

- 1) na rozprawie głównej w dniu 15.11.2001r. – postanowienie o nieuwzględnieniu wniosku m.in. obrońcy S. P. o uchylenie tymczasowego aresztowania (k. 1241 tychże akt);
- 2) na rozprawie głównej w dniu 13.12.2001r. – postanowienie o nieuwzględnieniu wniosku m.in. obrońcy S. P. o uchylenie tymczasowego aresztowania (k. 1268 tychże akt);
- 3) na rozprawie głównej w dniu 17.01.2002r. – postanowienie o nieuwzględnieniu wniosku m.in. obrońcy S. P. o uchylenie tymczasowego aresztowania i o przedłużeniu tymczasowego aresztowania S. P. do dnia 18.03.2002r. (k. 1300 tychże akt);
- 4) na rozprawie głównej w dniu 12.02.2002r., prowadzonej od początku z uwagi na zmianę składu orzekającego, gdyż ławniczka znalazła się w szpitalu – postanowienie o nieuwzględnieniu wniosku m.in. obrońcy S. P. o uchylenie tymczasowego aresztowania (k. 1360v-1361 tychże akt);
- 5) na rozprawie głównej w dniu 14.03.2002r. – postanowienie o przedłużeniu tymczasowego aresztowania m.in. S. P. do dnia 18.06.2002r. (k. 1439 tychże akt);
- 6) w dniu 7.06.2002r., kiedy ogłoszono wyrok – postanowienie o przedłużeniu tymczasowego aresztowania m.in. S. P. do dnia 18.09.2002r. (k. 1610 tychże akt).

Wyrokiem z dnia 7 czerwca 2002r. sygn. II K – 773/01 Sądu Rejonowego w Głogowie skazał m.in. S. P. (1) na 5 lat pozbawienia wolności za czyn z art. 280 § 1 k.k. i art. 157 § 2 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k., z zaliczeniem na poczet kary okresu tymczasowego aresztowania w całości w dniu 27.03.2000r. oraz od 18.04.2001r. do 29.11.2002r. (k. 99-102 oraz k. 1611-1613 akt Sądu Rejonowego w Głogowie o sygn. II K – 248/07).

Po wydaniu tego wyroku, Zakład Karny Nr(...) we W. pismem z dnia 18.06.2002r. zawiadomił, że S. P. (1) nie wyraził zgody na stosowanie wobec niego regulaminu wykonania kary pozbawienia wolności i że nadal jest wykonywany wobec niego regulamin tymczasowego aresztowania (k. 1639 tychże akt). Postanowieniem z dnia 18.09.2002r. sygn. akt IV Ka – 881/02 Sąd Okręgowy w Legnicy przedłużył stosowanie tymczasowego aresztowania m.in. wobec S. P. (1) do dnia 18.12.2002r. (k. 1746-1747 tychże akt).

Wyrokiem Sądu Okręgowego w Legnicy z 29.11.2002r. sygn. IV Ka – 881/02 uchylono sprawę oskarżonego S. P. (1) i pozostałych oskarżonych i przekazano ją do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowego w Głogowie (k. 103-104 oraz k. 1844-1845 akt Sądu Rejonowego w Głogowie o sygn. II K – 248/07).

Postanowieniem Sądu Okręgowego w Legnicy z dnia 29.11.2002r. sygn. IV Ka – 881/02 uchylono tymczasowe aresztowanie m.in. wobec oskarżonego S. P. (1) i zmieniono najsurowszy środek zapobiegawczy na łagodniejszy: dozór policji, z obowiązkiem stawiennictwa jeden raz w tygodniu w KPP w L. oraz zakaz opuszczania kraju połączony z zatrzymaniem paszportu i zakazem wydania tego dokumentu (k. 105-106 oraz k. 1846-1847 akt Sądu Rejonowego w Głogowie o sygn. II K – 248/07). Tego samego dnia S. P. (1) został zwolniony z zakładu karnego (k. 107).

W toku dalszego rozpoznania sprawy, wyrokiem Sądu Rejonowego w Głogowie z dnia 13.01.2006r. sygn. II K – 175/03 ponownie skazano m.in. S. P. (1) na karę 5 lat pozbawienia wolności za czyn z art. 280 § 1 k.k. i art. 157 § 2 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k., z zaliczeniem tymczasowego aresztowania w całości w dniu 27.03.2000r. oraz od 18.04.2001r. do 29.11.2002r. (k. 2165 akt Sądu Rejonowego w Głogowie o sygn. II K – 248/07).

Następnie ujawniono, że w innej sprawie wniesiono akt oskarżenia co do tego napadu przeciwko innym osobom 30.12.2006r. (k. 2495-2526 tychże akt).

Wyrokiem Sądu Okręgowego w Legnicy z 3.04.2007r. sygn. IV Ka – 263/06 uchylono sprawę m.in. S. P. (1) i przekazano ją do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu w Głogowie (k. 2310 tychże akt).

Postanowieniem Sądu Rejonowego w Głogowie z dnia 21.04.2009r. sygn. II K – 248/07 zawieszono postępowanie karne wobec wszystkich oskarżonych, w tym S. P., ponieważ inny oskarżony – D. P. ukrywa się przed wymiarem sprawiedliwości i zastosowano wobec niego tymczasowe aresztowanie i zarządzono poszukiwanie listem gończym i (...) (k. 2429 tychże akt). Podjęto zawieszone postępowanie postanowieniem z dnia 12.04.2012r. sygn. II K – 248/07 (k. 2549 tychże akt).

Wolnościowe środki zapobiegawcze w postaci dozoru policji, z obowiązkiem stawiennictwa jeden raz w tygodniu w KPP w L. oraz zakazu opuszczania kraju połączony z zatrzymaniem paszportu i zakazem wydania tego dokumentu były stosowane wobec S. P. (1) do czasu prawomocnego zakończenia postępowania karnego, czyli do dnia 24.02.2015r. Po uchyleniu tymczasowego aresztowania, ani S. P. (1), ani reprezentujący go w trakcie postępowania sądowego adwokat – obrońca z urzędu, nie wnosili o uchylenie nieizolacyjnych środków zapobiegawczych.

Wyrokiem Sądu Rejonowego w Głogowie z dnia 26 sierpnia 2014r. sygn. akt II K – 248/07 wnioskodawca S. P. (1) został uniewinniony od popełnienia zarzucanego mu przestępstwa, po czym rozpoznając apelację prokuratora, Sąd Okręgowy w Legnicy wyrokiem z dnia 24 lutego 2015r. sygn. akt IV Ka – 662/14 utrzymał powyższy wyrok w mocy (k. 122 oraz k. 2858, 2896 akt Sądu Rejonowego w Głogowie o sygn. II K – 248/07).

Wyrokiem z dnia 30 listopada 2016 r. sygn. akt III Ko – 145/16 Sąd Okręgowy w Legnicy orzekł następująco:

I. na podstawie art. 552a § 1 k.p.k. zasądził od Skarbu Państwa na rzecz S. P. (1) tytułem zadośćuczynienia za niesłuszne tymczasowe aresztowanie w okresie od 18 kwietnia 2001r. do 29 listopada 2002r. w sprawie Sądu Rejonowego w Głogowie, sygn. akt II K 248/07 – kwotę 152.000,00 złotych oraz zadośćuczynienie za niesłuszne stosowanie w okresie od 29 listopada 2002r. do 24 lutego 2015r. środków zapobiegawczych w postaci dozoru policji z obowiązkiem stawiennictwa raz w tygodniu w Komendzie Powiatowej Policji w L. i zakazu opuszczania kraju połączony z zatrzymaniem paszportu w sprawie Sądu Rejonowego w Głogowie, sygn. akt II K 248/07 – kwotę 22.050,00 złotych, z ustawowymi odsetkami od dnia uprawomocnienia się niniejszego wyroku;

II. w pozostałym zakresie wniosek oddalił;

III. zasądził od Skarbu Państwa na rzecz S. P. (1) kwotę 120 złotych plus VAT tytułem zwrotu kosztów advokackich;

IV. kosztami sądowymi obciąża Skarb Państwa.

Powyższy wyrok zaskarżył pełnomocnik z wyboru wnioskodawcy S. P. (1), adv. A. K. (1) w części oddalającej jego roszczenia wynikające z niesłusznego tymczasowego aresztowania stosowanego wobec niego oraz

zastosowanych środków zapobiegawczych w postaci dozoru policji oraz zakazu opuszczania kraju. A. apelacji postawił następujące zarzuty:

I. w zakresie oddalonego ponad kwotę 22.000,00 zł żądania zadośćuczynienia za stosowanie wobec S. P. (1) środków zapobiegawczych nie izolacyjnych w postaci dozoru policji, zakazu opuszczania kraju przez okres 13 lat (29.11.2002r.- 24.02.2015r.) a także w zakresie oddalonego ponad kwotę 152.000,00 zł żądania zadośćuczynienia zastosowanie wobec S. P. (1) tymczasowego aresztowania w okresie 18.04.2001r. do 29.11.2002r. – zarzucił: obrazę przepisów postępowania, która miała istotny wpływ na treść wyroku a to art. 170 § 1 pkt 3 i 5 k.p.k. przez oddalenie wniosku pełnomocnika S. P. (1) o dopuszczenie dowodu z opinii biegłego psychologa, psychiatry pomimo, że przedmiotowy wniosek dowodowy zmierzał do ustalenia istotnych dla rozstrzygnięcia okoliczności, gdyż przecież w tego typu postępowaniach istotne jest ustalenie aspektów wewnętrznych przeżyć konkretnego człowieka co w sposób obiektywny i naukowy może Sądowi przedstawić osoba mająca fachową wiedzę, poza tym nawet gdyby przyjąć hipotetycznie za trafną argumentację Sądu, że przecież wnioskodawca był ukarany w 2010r. oraz w 2015r. to przecież czyny za które ukarany był wnioskodawca miały miejsce po wielu latach stosowania środków zapobiegawczych (9 i 14 lat);

II. w zakresie oddalonego ponad kwotę 152.000,00 zł żądania zadośćuczynienia za stosowanie wobec S. P. (1) tymczasowego aresztowania w okresie 18.04.2001r. - 29.11.2002r. zaskarżonemu wyrokowi – zarzucił:

1) obrazę art. 445 par. 2 kodeksu cywilnego przez przyznanie zadośćuczynienia w wysokości zaniżonej, która nie spełnia funkcji kompensacyjnej, tj. nie daje S. P. (1) poczucia zrównoważenia przeżyć związanych z niesłusznym stosowaniem tymczasowego aresztowania w szczególności, że wnioskodawca miał status więźnia niebezpiecznego co wiązało się z szeregiem ujemnych okoliczności (na co wskazuje chociażby w ostatnich judykatach Trybunał Praw Człowieka w Strasburgu), był młodym ojcem, a zastosowany areszt zrujnował jego więzy rodzinne z dzieckiem, S. P. (1) pochodził z małej wioski gdzie nie był osobą anonimową, a sposób aresztowania i długotrwała izolacja spowodowała strach i niechęć mieszkańców do jego osoby;

2) błędne ustalenie stanu faktycznego, które miało istotny wpływ na treść wyroku tj. że wnioskodawca doznał w okresie stosowania tymczasowego aresztowania urazu kręgosłupa gdyż w okresie jego stosowania przyjmował jedynie zastrzyki z witaminą B podczas gdy przecież stosowanie witaminy B jest stosowane również przy tego typu urazach bólowych, a ponadto dlaczego z góry Sąd przyjął, że tego typu zastrzyki nie są związane z urazem wnioskodawcy wszak z jakiego powodu w takim razie w ogóle mu je aplikowano, a ponadto dokumentacja związana z odszkodowaniem jakie wnioskodawca uzyskał za skutki kolizji drogowej wręcz potwierdza, że uraz kręgosłupa wnioskodawca musiał ponieść wcześniej, gdyż w trakcie kolizji drogowej jego obrażenia były niewielkie i nie spowodowały zmian;

3) błędne ustalenie stanu faktycznego, które miało istotny wpływ na treść wyroku tj. , że wnioskodawca utracił zaufanie znajomych w wyniku stosowania długotrwałego podczas gdy przecież zeznania wnioskodawcy potwierdziła A. R. (1), poza tym logika i doświadczenie życiowe wskazują, że osoby z małych miejscowości rzeczywiście mają dużo trudniej aby odnaleźć się po wyjściu z długotrwałego aresztu, a poza tym nie ma w sprawie żadnego dowodu aby stwierdzić, że twierdzenia S. P. (1) i A. R. (1) nie są prawdziwe, należy podnieść, że wnioskodawca czuje się ponownie skrzywdzony czytając, że ponownie polski wymiar sprawiedliwości nie chce mu wierzyć, tak jak miało to miejsce przez 14 lat trwania postępowania karnego w jego sprawie, gdzie od początku twierdził, że jest niewinny;

III. w zakresie oddalonego ponad kwotę 22.000,00 zł żądania zadośćuczynienia za stosowanie wobec S. P. (1) środków zapobiegawczych nie izolacyjnych w postaci dozoru policji, zakazu opuszczania kraju przez okres 13 lat (29.11.2002r.- 24.02.2015r.) – zarzucił: obrazę art. 445 par. 2 kodeksu cywilnego przez przyznanie zadośćuczynienia w wysokości zaniżonej, wręcz symbolicznej (wszak w przeliczeniu jest to średnio około 150 zł za 1 miesiąc stosowania tych środków), która nie spełnia funkcji kompensacyjnej, tj. nie daje S. P. (1) poczucia zrównoważenia przeżyć związanych z niesłusznym stosowaniem wobec niego w/w środków zapobiegawczych; ograniczona tymi środkami wolność powodowała m.in. niemożność swobody w wybraniu miejsca zamieszkania i pracy (w szczególności, że w swojej miejscowości po zastosowaniu aresztu był traktowany jako groźny przestępca), niemożność styczności

z dzieckiem, które wyjechało zagranicę (i w konsekwencji traktuje wnioskodawcę jako osobę obcą), niemożność wyjechania na urlop dłuższy niż kilka dni, znaczące utrudnienie znalezienia osoby bliskiej;

IV. w zakresie oddalonego żądania odszkodowania – **zarzucił**: obrazę prawa procesowego, który miał istotny wpływ na treść wyroku, a to art. 558 k.p.k. w zw. z art. 322 k.p.c. przez przyjęcie, że wnioskodawca w żaden sposób nie wykazał, aby w następstwie stosowania środków zapobiegawczych doznał szkody, która pomniejszyła jego majątek, podczas gdy w sytuacji gdy wnioskodawca prawie 20 miesięcy był tymczasowo aresztowany a przez prawie 13 lat stosowano wobec niego środki zapobiegawcze dozoru policji i zakazu opuszczania kraju ściśle wykazanie jak wyglądałaby jego sytuacja finansowa gdyby tych środków nie zastosowano jest w rzeczywistości niemożliwa, co wskazuje na zasadność zastosowania art. 322 k.p.c. Sąd Najwyższy w wyroku z 18.02.2011r., II KK 289/10 (OSNKW 2011, Nr 4, poz. 36) stwierdził dobitnie: „Bez wątpienia sięgnięcie po rozwiązanie określone w art. 322KPC możliwe, a nawet konieczne byłoby wówczas, gdyby dochodząc w postępowaniu karnym klasycznego roszczenia odszkodowawczego (naprawienia szkody materialnej), wnioskodawca z tych czy innych przyczyn (upływ czasu, utrata dokumentacji, itp.) ma trudności ze ścisłym udowodnieniem wysokości żądania.” Poza tym, Sąd I instancji opierał się przy ustalaniu stanu faktycznego na dowodach z dokumentów zgromadzonych w aktach osobowych z zakładów karnych, które nie zostały ujawnione w trakcie postępowania co stanowi obrazę art. 410 k.p.k.

Podnosząc powyższe zarzuty, pełnomocnik z wyboru wnioskodawcy S. P. (1), adw. A. K. (1) wniósł o:

- 1) zmianę zaskarżonego wyroku przez uwzględnienie wszystkich żądań wnioskodawcy wskazanych we wniosku i zasądzenie kosztów zastępstwa adwokackiego wg norm przepisanych za II instancję;
- 2) ewentualnie – znaczące podwyższenie zasądzonych dotychczas kwot zadośćuczynień i uwzględnienie chociażby częściowe żądania odszkodowawczego;
- 3) ewentualnie - uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja wniesiona na korzyść wnioskodawcy S. P. (1) przez jego pełnomocnika procesowego z wyboru, adw. A. K. (1), zasługiwała na uwzględnienie, co do zasądzenia na jego rzecz od Skarbu Państwa dodatkowo dalszych 19.000,- złotych, ponad kwotę zasądzoną wyrokiem Sądu Okręgowego w Legnicy z dnia 30 listopada 2016r. sygn. akt III Ko – 145/16, wraz z ustawowymi odsetkami od daty prawomocności wyroku, tytułem niesłusznego stosowania wobec niego środków przymusu w sprawie Sądu Rejonowego w Głogowie o sygnaturze akt II K – 248/07, na co składały się dalsze kwoty:

- a) 750,- zł tytułem dalszego zadośćuczynienia za niesłuszne tymczasowe aresztowanie w okresie od 18 kwietnia 2001r. do 29 listopada 2002r. oraz niesłuszne zatrzymanie w dniu 27 marca 2000r.;
- b) 8.950,- zł tytułem odszkodowania za niesłuszne tymczasowe aresztowanie w okresie od 18 kwietnia 2001r. do 29 listopada 2002r.;
- c) 9.300,- zł tytułem odszkodowania za niesłuszne stosowanie w okresie od 29 listopada 2002r. do 24 lutego 2015r. środków zapobiegawczych w postaci dozoru policji z obowiązkiem stawiennictwa raz w tygodniu w Komendzie Powiatowej Policji w L. i zakazu opuszczania kraju połączonego z zatrzymaniem paszportu.

Dalej idące żądania wnioskodawcy S. P. (1), formułowane w apelacji przez jego pełnomocnika procesowego nie były uzasadnione, co prowadziło do nieuwzględnienia dalszych zarzutów i wniosków apelacji.

I. Tymczasowe aresztowanie i zatrzymanie wnioskodawcy S. P. (1) na etapie postępowania przygotowawczego i sądowego w sprawie Sądu Rejonowego w Głogowie o sygnaturze akt II K – 248/07 w dniu 27 marca 2000r. oraz od dnia 18 kwietnia 2001r. do dnia 29 listopada 2002r. było niewątpliwie niesłuszne, a zatem zachodziły podstawy z art.

552 § 4 k.p.k. do zasądzenia odszkodowania i zadośćuczynienia za doznaną krzywdę, jakie powstały w wyniku jego zastosowania.

Jedynie dla porządku należy przypomnieć, że obowiązujący obecnie k.p.k. z 1997r. odmiennie określił podstawy dochodzenia kodeks odszkodowania i zadośćuczynienia za niesłuszne stosowanie najsurowszego ze środków zapobiegawczych. Ustawodawca oszedł bowiem od przyjmowanej w d.k.p.k. z 1969r. kategorii „oczywiście niesłusznego” tymczasowego aresztowania jako podstawy odszkodowania i zadośćuczynienia, co prowadziło do rezygnacji z oceny niesłuszności tymczasowego aresztowania ex tunc, a zatem na podstawie ustaleń dowodowych w momencie zastosowania tego środka zapobiegawczego i w okresie jego stosowania (por. postanowienie SN z dnia 2 lutego 1974r. sygn. II KZ – 255/73 – OSNKW 1997, z. 5, poz. 100; a także postanowienie SN z dnia 10 grudnia 1986r. sygn. V KRN – 411/86 – OSNKW 1987, z. 9-10, poz. 78). Notabene, nawet po rządami poprzednio obowiązującej procedury karnej, w orzecznictwie i wypowiedziach niektórych przedstawicieli doktryny przyjmowano, że tymczasowe aresztowanie, które w momencie zastosowania było zasadne, może stać się oczywiście niesłuszne, a także oceny w tym zakresie należy dokonywać ex nunc, przez pryzmat wyniku całego postępowania karnego (por. postanowienie SN z dnia 3 czerwca 1976r. sygn. I KZ – 59/76 – OSNKW 1976, z. 7-8, poz. 98; a także A. Blusiewicz, P. Hofmański – Materialnoprawne warunki odpowiedzialności Skarbu Państwa za szkodę spowodowaną oczywiście niesłusznym tymczasowym aresztowaniem – Palestra 1981, nr 10-12, s. 37 i następne).

Zgodnie z obecnie obowiązującym przepisem art. 552 § 4 k.p.k., przy ocenie „niewątpliwej niesłuszności” tymczasowego aresztowania, jako przesłanki odpowiedzialności odszkodowawczej Skarbu Państwa, należy ocenić nie tylko jakie orzeczenie zapadło w postępowaniu karnym wobec osoby, która została pozbawiona wolności, lecz także czy – niezależnie od ostatecznego wyniku postępowania – w realiach konkretnej sprawy:

- 1) zachodziły w momencie stosowania tymczasowego i w trakcie jego trwania w ogóle podstawy dowodowe uzasadniające postawienie zarzutów (art. 249 § 1 k.p.k.);
- 2) w momencie stosowania tymczasowego i w trakcie jego trwania istniały pozostałe przesłanki stosowania tymczasowego aresztowania (art. 258 k.p.k., art. 263 k.p.k. i art. 264 k.p.k.);
- 3) nie było wystarczające dla zabezpieczenia prawidłowego toku postępowania zastosowanie łagodniejszych środków zapobiegawczych (art. 251 § 3 k.p.k. i art. 253 k.p.k.);
- 4) zachodziły szczególne względy przemawiające za odstąpieniem od stosowania tymczasowego aresztowania albo wskazujące na orzeczenie innej kary niż bezwzględna kara pozbawienia wolności (art. 259 § 1-3 k.p.k.).

W uchwale z dnia 15 września 1999 r. sygn. I KZP – 27/99 Sąd Najwyższy przyjął, że: „1. Odpowiedzialność Skarbu Państwa z tytułu niewątpliwie niesłusznego tymczasowego aresztowania (art. 552 § 4 k.p.k.) opiera się na zasadzie ryzyka.

2. Niewątpliwie niesłusznym, w rozumieniu art. 552 § 4 k.p.k., jest takie tymczasowe aresztowanie, które było stosowane z obrazą przepisów rozdziału 28 k.p.k., oraz tymczasowe aresztowanie oskarżonego (podejrzanego), powodujące dolegliwość, której nie powinien doznać, w świetle całokształtu okoliczności ustalonych w sprawie, a także, w szczególności, prawomocnego jej rozstrzygnięcia” (OSNKW 1999, z. 11-12, poz. 72; podobnie w uchwale SN z dnia 23 maja 2006r. sygn. I KZP – 5/06 – OSNKW 2006, z. 6, poz. 55).

Jeżeli chodzi o końcowe rozstrzygnięcie w sprawie wnioskodawcy S. P. (1), to uniewinniający go wyrok Sądu Rejonowego w Głogowie z dnia 26 sierpnia 2014r. sygn. akt II K – 248/07 i utrzymujący go w mocy wyrok Sądu Okręgowego w Legnicy z dnia 24 lutego 2015r. sygn. akt IV Ka – 662/14, jednoznacznie przesądziły o niesłuszności tymczasowego aresztowania wobec niego.

II. Zaskarżony wyrok Sądu I instancji uprawomocnił się w części odnoszącej się do przyznania wnioskodawcy S. P. (1) zadośćuczynienia w wysokości 152.000,- złotych za niesłuszne tymczasowe aresztowanie w okresie od 18 kwietnia

2001r. do 29 listopada 2002r. oraz zadośćuczynienia w wysokości 22.050,- złotych za niesłuszne stosowanie wobec niego w okresie od 29 listopada 2002r. do 24 lutego 2015r. środków zapobiegawczych w postaci dozoru policji z obowiązkiem stawiennictwa raz w tygodniu w Komendzie Powiatowej Policji w L. i zakazu opuszczania kraju połączonego z zatrzymaniem paszportu, z ustawowymi odsetkami od dnia prawomocności tego orzeczenia.

Nie zasługiwała na uwzględnienie w pełni apelacja pełnomocnika procesowego wnioskodawcy, adw. A. K. (1), który zakwestionował wysokość przyznanego S. P. (1) zadośćuczynienia z tytułu niewątpliwie niesłusznego tymczasowego aresztowania od 18 kwietnia 2001r. do 29 listopada 2002r., uznając ją za zdecydowanie zbyt niską w stosunku do dolegliwości związanych z tymczasowym aresztowaniem.

Odnosząc się do kwestii tego zadośćuczynienia, Sąd Okręgowy w Legnicy poczynił szczegółową analizę wszelkich dolegliwości natury psychicznej (krzywd moralnych), których doznał S. P. (1) przez ponad 19 miesięcy tymczasowego aresztowania, po czym w sposób prawidłowy ocenił te krzywdy i wyprowadził trafne wnioski do wysokości należnego z tego tytułu zadośćuczynienia.

W uzasadnieniu zaskarżonego wyroku, mającego w tym zakresie charakter prawidłowy i analityczny, a w szczególności na stronach 5-10 (k. 149-151v akt sprawy), Sąd Okręgowy w Legnicy przeprowadził rzeczową analizę okoliczności. Ujemne następstwa pozbawienia wolności S. P. (1) miały miejsce zarówno w czasie trwania tymczasowego aresztowania, jak również po dniu jego zwolnienia z zakładu karnego i dotyczyły one zarówno bezpośrednio osoby wnioskodawcy, jak również jego relacji z osobami najbliższymi (w tym 5-letnim dzieckiem), sąsiadami i utratą reputacji w miejscu zamieszkania.

Oceniając krzywdy, jakich doznał S. P. (1) Sąd Okręgowy zasadnie zwrócił, uwagę na to, że dolegliwości związane były z:

- 1) długim okresem stosowania niewątpliwie niesłusznego tymczasowego aresztowania;
- 2) młodym wiekiem S. P. (1), który w chwili zatrzymania (miał 23 lata), a także faktem, że miał 5-letnie dziecko, choć jednak nie mieszkał z nim i matką dziecka oraz uchylał się od płacenia alimentów;
- 3) statusem społecznym wnioskodawcy oraz warunkami jego życia przed aresztowaniem, faktem, że miał dobrą opinię w miejscu zamieszkania, nigdy wcześniej nie został skazany, nie był nigdy zatrzymany, czy też aresztowany;
- 4) przeżyciami wnioskodawcy, jakie towarzyszyły mu w sytuacji świadomości, że przebywa izolowany pod zarzutem popełnienia ciężkiego przestępstwa, co było także stygmatyzujące, mimo tego, że nie dopuścił się jego popełnienia;
- 5) przeżyciami wnioskodawcy po zapadnięciu pierwszego wyroku Sądu Rejonowego w Głogowie z dnia 7 czerwca 2002r. sygn. II K – 773/01 skazującego S. P. (1) na karę 5 lat pozbawienia wolności za czyn z art. 280 § 1 k.k. i art. 157 § 2 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k., gdy musiał żyć ze świadomością długotrwałego odosobnienia w warunkach więziennych, a jego przeżycia z tamtego okresu na pewno nie ustąpiły w następstwie uchylecia powyższego wyroku;
- 6) przeżyciami wnioskodawcy podczas tymczasowego aresztowania, głęboko zapadającymi w pamięć i pozostawiającymi uraz, którego zaleczenie wymagać będzie długiego czasu;
- 7) odmawianiem przez prokuratora widzeń z wnioskodawcą członkom jego rodziny w pierwszym okresie osadzenia w zakładzie karnym, co uzasadniano dobrem śledztwa i tym, że w sprawie jako oskarżony występował także brat wnioskodawcy – D. P., a także znaczącym ograniczeniem kontaktów z członkami najbliższej rodziny w dalszym okresie. Pierwsze widzenia wnioskodawca zaczął otrzymywać po trzech miesiącach tymczasowego aresztowania (w dniu 20.07.2001r. z matką M. P. (1) oraz w dniu 16.08.2001r. z A. Z. i M. P. (2));
- 8) subiektywnym brakiem akceptacji przez wnioskodawcę warunków, w jakich przebywał w Zakładzie Karnym Nr (...) we W.;
- 9) potrzebą odbudowy zaufania i dobrego imienia wnioskodawcy w jego społeczności, co wymagało czasu.

Mimo uwzględnienia w wysokości zadośćuczynienia subiektywnego braku akceptacji przez wnioskodawcę S. P. (1) warunków, w jakich przebywał w Zakładzie Karnym Nr(...) we W., a także subiektywnych uwag S. P. do opieki medycznej, którą mu tam świadczone, Sąd I instancji – na podstawie analizy akt osobowych skazanego oraz akt sprawy karnej prowadzonej przeciwko niemu – jednoznacznie i słusznie wykazał, że zarówno warunki bytowe skazanego, jego relacje z innymi osadzonymi i stosunek funkcjonariuszy Służby Więziennej do niego, jak i świadczona mu opieka medyczna, były adekwatne do potrzeb oraz prawidłowe, a także nie odbiegały od standardów panujących w jednostkach penitencjarnych na terenie kraju. W uzasadnieniu zaskarżonego wyroku (k. 150v-151 akt sprawy) Sąd Okręgowy w Legnicy szczegółowo odniósł się do tego, jakie były warunki osadzenia skazanego w jednostce penitencjarnej, czy i jakie zgłaszał uwagi do warunków wykonywania tymczasowego aresztowania, a wreszcie, jakiej pomocy medycznej mu udzielono.

Sąd I instancji dał wyraz temu, że warunki pobytu w zakładzie karnym faktycznie były ciężkie dla wnioskodawcy, lecz nie obejmowały one jakichś szykan, czy też bezprawnych zachowań służb. W okresie tymczasowego aresztowania S. P. (1) nie został pobity przez funkcjonariuszy służby więziennej lub współwięźniów, nie stosowano wobec niego dodatkowych kar porządkowych, a także nie zapadł na chorobę psychiczną. Warunki, w jakich przebywał wówczas, były typowe dla osób tymczasowo aresztowanych. Otrzymywał zgody na widzenia z członkami rodziny i znajomymi. Dostarczano mu paczki i środki medyczne o jakie zwracał się. Nie był hospitalizowany. Nie zgłaszał żadnych chorób, ani dolegliwości. Nie korzystał z konsultacji psychologa czy psychiatry. Potwierdzają to w pełni zapisy w aktach osobowych S. P. (1) z Zakładu Karnego Nr (...) we W..

Wnioskodawca S. P. (1) miał dobre relacje ze współosadzonymi, był uczestnikiem podkultury więziennej, a zatem przystosował się w pełni do warunków więziennych i z powodu udziału w podkulturze więziennej nie spotkały go żadne szykany, ani nie ograniczano mu jego praw.

Analiza tych danych pozwoliła jednoznacznie stwierdzić, że warunki tymczasowego aresztowania oraz sposobu udzielania S. P. (1) pomocy medycznej, były adekwatne do potrzeb oraz prawidłowe, a także nie odbiegały od standardów panujących w jednostkach penitencjarnych na terenie kraju. Zasługiwały one na uwzględnienie w zakresie zasadności i wysokości przyznanego zadośćuczynienia.

Mając powyższe na uwadze należy stwierdzić, że w analizie dolegliwości natury psychicznej (krzywd moralnych), których doznał S. P. (1) przez ponad 19 miesięcy tymczasowego aresztowania, Sąd Okręgowy w Legnicy uwzględnił w zasadzie wszystkie te dolegliwości, po czym w sposób prawidłowy ocenił te krzywdy i wyprowadził trafne wnioski do wysokości należnego z tego tytułu zadośćuczynienia.

Jak słusznie wskazywano w orzecznictwie, przy ustalaniu wysokości zadośćuczynienia za krzywdę wyrządzoną niesłusznym pozbawieniem wolności, w tym przez tymczasowe aresztowanie, należy brać pod uwagę wszystkie ustalone w sprawie okoliczności rzutujące na określenie rozmiaru krzywdy wyrządzonej osobie pozbawionej wolności, w tym zwłaszcza okres izolowania jej od społeczeństwa, który w miarę rozciągania się w czasie w naturalny sposób wzmacnia poczucie krzywdy. Stąd przy dłuższym pozbawieniu wolności nie można ograniczać się do ustalenia wartości pieniężnej zadośćuczynienia za jeden dzień pozbawienia wolności i mechanicznego pomnożenia takiej kwoty przez ilość dni niesłusznej izolacji, gdyż ustalone w ten sposób zadośćuczynienie nie może być uznane za odpowiednie do krzywdy wyrządzonej pozbawionemu wolności. Należy ponadto mieć tu na względzie również te ustalone okoliczności, które wiążą się z aktualną sytuacją dochodzącego zadośćuczynienia i wskazują, że niesłuszne pozbawienie go wolności oddziałuje wyraźnie na jego obecny status społeczny i zawodowy, gdyż stanowi to element pokrzywdzenia go niesłusznym tymczasowym aresztowaniem lub skazaniem (por. wyrok SN z dnia 20.11.2011r. sygn. IV KK – 137/11, Prokuratura i Prawo – wkładka 2012, nr 4, poz. 20).

Przyznane wnioskodawcy S. P. (1) zadośćuczynienie za niesłuszne stosowanie tymczasowego aresztowania w wysokości 152.000 złotych było szacunkową sumą zadośćuczynienia uwzględniającą to, nie można wyliczać takiej samej kwoty zadośćuczynienia za każdy dzień (miesiąc) pozbawienia wolności. Oczywiście jest bowiem to, że z jednej strony pierwsze dni tymczasowego aresztowania były związane w większymi dolegliwościami znalezienia się w nowej,

nieznanej wnioskodawcy rzeczywistości więziennej, a po upływie pewnego czasu następowało przyzwyczajenie S. P. do warunków pozbawienia wolności, a z drugiej strony, że mimo przyzwyczajenia do warunków więziennych narastało poczucie krzywdy wnioskodawcy wynikającej z bezsilności osoby niewinnej, że musi pozostawać niezasłużenie w warunkach więziennych, w obliczu rozłąki z rodziną i niemożności pracy.

Wszystkie te postulaty orzecznicze realizuje przyznana wnioskodawcy wysokość zadośćuczynienia za niesłuszne stosowanie tymczasowego aresztowania w kwocie 152.000 złotych, zaś dalsze wielotysięczne żądania wnioskodawcy z tego tytułu były nieuzasadnione. Wysokość zadośćuczynienia, z jednej strony, powinna służyć złagodzeniu doznanej krzywdy, a z drugiej, nie może być źródłem wzbogacenia (por. wyrok SN z dnia 17.09.2013r. sygn. WA – 20/13, LEX nr 1375268).

Jedynym mankamentem zaskarżonego orzeczenia w zakresie przyznania wnioskodawcy zadośćuczynienia za niesłuszne pozbawienia wolności było to, że Sąd I instancji nie przyznał go w ogóle co do pierwszego zatrzymania S. P. (1) w dniu 27 marca 2000r. (k. 26-27, oraz k. 253 akt Sądu Rejonowego w Głogowie o sygn. II K – 248/07). Właśnie to zatrzymanie wnioskodawcy było najbardziej dla niego dolegliwe, gdyż wiązało się z działaniem funkcjonariuszy Wydziału Kryminalnego KWP we W. i KPP w L., którzy w miejscu zamieszkania zatrzymali S. P. (1) i jego brata – D. P., stosując przy tym środki przymusu bezpośredniego.

Jak wynika z dokumentacji z akt sprawy Sądu Rejonowego w Głogowie o sygn. II K – 248/07, w dniu 27.03.2000r. o godz. 6.10. odbyło się zatrzymanie i przeszukanie w mieszkaniu S. i D. P., przez Wydział Kryminalny KWP we W. i KPP w L. (k. 226-227, 230-231, 238 tychże akt). Z notatek służbowych (k. 226-227, 238 tychże akt) wynika, że w momencie wejścia do mieszkania S. P. (1) stawiał czynny opór, w związku z czym użyto środków przymusu w postaci chwyków policyjnych i kajdanek. Natomiast D. P. schował się do szafy w pokoju stołowym i stawiając czynny opór nie chciał jej opuścić. Także wobec D. P. użyto środków przymusu w postaci chwyków policyjnych i kajdanek. Podczas przeszukania nie ujawniono przedmiotów z przestępstwa.

Jednocześnie jednak, z protokołu zatrzymania wnioskodawcy S. P. (1) wynika jednoznacznie, iż podczas zatrzymania podał, że jest zdrowy i nie wnosi zażalenia do sądu, nie chce powiadamiać adwokata i osób najbliższych o zatrzymaniu (k. 26-27 oraz k. 253 akt Sądu Rejonowego w Głogowie o sygn. II K – 248/07).

Niewątpliwie, taki sposób zatrzymania wnioskodawcy S. P. (1) i jego brata – D. P., przy zastosowaniu środków przymusu bezpośredniego, był zasadny, wobec zachowania osób zatrzymywanych, jednak należy uwzględnić w kwestii przyznania zadośćuczynienia, że była to dodatkowa dolegliwość, której wnioskodawca nie powinien ponosić.

Ponadto, Sąd I instancji nieprawidłowo nie uwzględnił tego, że trakcie pobytu w zakładzie karnym S. P. (1) skarżył się na dolegliwości kręgosłupa, choć rzeczywiście brak jednoznacznych dowodów świadczących o tym, aby doznał jakiegoś urazu kręgosłupa. Takiego urazu kręgosłupa doznał dopiero w dniu 6.10.2006r. w wyniku wypadku komunikacyjnego, co potwierdza karta informacyjna z leczenia (k. 127).

W aktach osobowych skazanego znajdują się jednak dwie prośby wnioskodawcy S. P. (1) (z 11 i 14.06.2002r.) o wyrażenie zgody na przyniesienie do jednostki penitencjarnej zastrzyków witaminy B-12 w związku z dolegliwościami kręgosłupa zgłaszanymi przez niego. Obie prośby zostały zaopiniowane pozytywnie przez lekarza ambulatorium więziennego, co także potwierdza wnioski o prawidłowej opiece medycznej nad wnioskodawcą. Jednak i ta okoliczność powinna być wzięta pod uwagę przy przyznaniu zadośćuczynienia za niesłuszne pozbawienie wolności.

Mając powyższe na uwadze, zmieniono zaskarżony wyrok w tej części i zasądzono dodatkowo na rzecz wnioskodawcy 750,- zł tytułem dalszego zadośćuczynienia za niesłuszne tymczasowe aresztowanie w okresie od 18 kwietnia 2001r. do 29 listopada 2002r. oraz niesłuszne zatrzymanie w dniu 27 marca 2000r.

Nie było żadnych podstaw do uwzględnienia wniosku dowodowego pełnomocnika z wyboru wnioskodawcy S. P. (1), zawartego w apelacji, o dopuszczenie dowodu z opinii biegłych psychiatrów i psychologa. Wniosek ten Sąd Apelacyjny oddalił postanowieniem zapadłym na rozprawie odwoławczej w dniu 27 kwietnia 2017r. (k. 189v) na podstawie art.

170 § 1 pkt 2, 3 i 5 k.p.k., gdyż dowód z opinii biegłych lekarzy psychiatrów, uwzględniający także stan zdrowia psychicznego S. P. (1) po zwolnieniu z zakładu karnego oraz inne dane: ewentualne zaburzenia psychiczne, myśli, tendencje i próby samobójcze, załamania psychiczne i depresję, a także poddanie się leczeniu psychiatrycznemu przez wnioskodawcę, były przedmiotem opinii biegłych lekarzy psychiatrów wydanej w sprawie Sądu Rejonowego w Głogowie o sygnaturze II K – 248/07, w dniu 29 stycznia 2013r. (k. 36-37 akt sprawy).

Ponadto, wniosek dowodowy obrońcy zawierał niedopuszczalne założenia, że wnioskodawca odczuwał długo i odczuwać będzie skutki stosowania środków przymusu, które rzutowały i rzutują one na jego aktywność życiową i społeczną, a także że stosowanie wymienionych środków przymusu (tymczasowego aresztowania, dozoru policji, zakazu opuszczania kraju) miało wpływ na zdrowie wnioskodawcy. Wnioskodawca i jego pełnomocnik procesowy nie przedstawili jakichkolwiek dowodów, że po uchyleniu tymczasowego aresztowania i w późniejszych latach aż do zakończenia sprawy karnej, S. P. (1) leczył się w poradni zdrowia psychicznego.

We wspomnianej opinii biegłych lekarzy psychiatrów wydanej w sprawie Sądu Rejonowego w Głogowie o sygnaturze II K – 248/07, w dniu 29 stycznia 2013r. (k. 36-37 akt sprawy) jednoznacznie wskazano, że podczas badania w dniu 29.01.2013r. wnioskodawca S. P. (1) podał, że psychicznie czuje się dobrze, nie miał prób samobójczych, nie miał większych załamań psychicznych i depresji, nie leczył się psychiatrycznie i nie korzystał z pomocy psychologa.

Całkowicie bezpodstawne były żądania wnioskodawcy S. P. (1), które miały popierać zeznania jego konkubiny – świadka A. R. (2), wskazujące na trwałe zmiany w zachowaniu wnioskodawcy po zwolnieniu z zakładu karnego, poczucia niepewności, strachu, obaw przed policją. Gdyby tak było, to wnioskodawca, w okresie trwania postępowania karnego przed Sądem Rejonowym w Głogowie w sprawie o sygnaturze II K – 248/07 nie popełniłby dwukrotnie przestępstw umyślnych i nie zostałby dwukrotnie skazany (k. 23).

III. Apelacja wniesiona przez pełnomocnika z wyboru wnioskodawcy S. P. (1), adw. A. K. (1) zasługiwała na częściowe uwzględnienie co do odszkodowania związanego z pozbawieniem wolności wnioskodawcy w okresie od 18 kwietnia 2001r. do 29 listopada 2002r.

Należało się bowiem zgodzić z tym, że wnioskodawca wykazał, że jeszcze przed tymczasowym aresztowaniem uzyskał wizę francuską, uprawniającą go do pobytu w we Francji przez 4 miesiące, w okresie od 25.04.2001r. do 24.08.2001r. (paszport – k. 13). Analizując sytuację osobistą, rodzinną i zawodową S. P. (1) sprzed tymczasowego aresztowania, było dość oczywiste, że nie zamierzał wyjechać za granicę w celach turystycznych, lecz w celach zarobkowych. Nawet mimo niewskazania przez wnioskodawcę, gdzie miałby podjąć pracę, dość jasne było, że zamierzał poszukać pracy za granicą. Oznaczało to, że należało mu przyznać w tym zakresie odszkodowanie.

Oczywiste było także i to, że po powrocie z 4-miesięcznego pobytu we Francji, wnioskodawca S. P. (1) wróciłby do Polski i miałby możliwość podjęcia pracy, jeśli nie na stałe, to przynajmniej dorywczo, tak jak to miało miejsce przed tymczasowym aresztowaniem. Oznaczało to, że należało mu także przyznać odszkodowanie w tym zakresie.

Chociaż co do zasady, odszkodowanie to się należało, to jednak ani sam wnioskodawca, ani jego pełnomocnik z wyboru nie wykazali w sposób ścisły i przekonujący, jakie dochody osiągał S. P. (1) w chwili tymczasowego aresztowania, a przede wszystkim na jakie mógł liczyć zarobki, gdyby nie tymczasowe aresztowanie, zarówno we Francji, jak i w kraju.

Po pierwsze, podczas zatrzymania przez Wydział Kryminalny KWP we W. w dniu 27.03.2000r. godz. 6.10, S. P. (1) oświadczył, że nie pracuje (k. 26-27 oraz k. 253 akt Sądu Rejonowego w Głogowie o sygn. II K – 248/07).

W trakcie rozpytania przez policjanta Wydziału Kryminalnego KWP we W. w dniu 27.03.2000r. (k. 250-251 tychże akt) wnioskodawca S. P. (1) podał, że od października 1998r. przebywał na terenie Grecji, gdzie pracował dorywczo w charakterze robotnika budowlanego, do kraju powrócił 23.12.1999r. Oświadczył, że od powrotu mieszka z matką, 2 siostrami oraz bratem w miejscowości O. (...), aktualnie nie pracuje zarobkowo, jedynie pomaga nieodpłatnie koledze J. M. (2) na budowie domu w miejscowości C.. Pozostaje na utrzymaniu matki. W 1996r. zawarł związek małżeński z

A. K. (2) i ma z nią dziecko w wieku 4 lat. Pozostaje z żoną w separacji i wyrokiem sądowym od sierpnia 1999r. jest zobowiązany do płacenia alimentów po 250 zł miesięcznie.

Podczas kolejnego rozpytania przez policjanta Wydziału Kryminalnego KPP w P. w dniu 27.03.2000r. (k. 256 tychże akt) wnioskodawca S. P. (1) podał, że ma ps. (...) i nie pracuje.

Po wtóre, podczas zatrzymania przez KPP w P. w dniu 18.04.2001r. godz. 6.40, S. P. (1) oświadczył, że nie pracuje, jest bez prawa do zasiłku, wg oświadczenia zdrowy, a policja i zatrzymany nie wnosi o przeprowadzenie badania lekarskiego (k. 24-25 oraz k. 768 akt Sądu Rejonowego w Głogowie o sygn. II K – 248/07).

W trakcie rozpytania przez policjanta Sekcji Kryminalnej KPP w P. w dniu 18.04.2001r. wnioskodawca S. P. (1) podał, że nie pracuje, nie uczy się, jest rozwiedziony, a zatrzymano go do sprawy J. M. (2), u którego pracował na budowie (k. 768 akt Sądu Rejonowego w Głogowie o sygn. II K – 248/07).

W tym samym dniu, czyli 18.04.2001r. o g. 12.00 odbyło się przesłuchanie wnioskodawcy S. P. (1) w charakterze podejrzanego (k. 792-793 tychże akt), podczas którego podał, że nie ma zawodu, nie pracuje, pozostaje na utrzymaniu matki, nie ma stałych źródeł dochodu, a w przeszłości prowadził działalność gospodarczą. Podał także, że jest fizycznie zdrowy, rozwiedziony, ma jedno dziecko – syna w wieku 5 lat, a także stwierdził: „Mam po 20-tym kwietnia załatwioną pracę we Francji” (k. 28-30 akt sprawy).

Po trzecie, na posiedzeniu w przedmiocie stosowania tymczasowego aresztowania w Sądzie Rejonowym w Głogowie w dniu 19.04.2001r. godz. 15.45-16.25, S. P. (1) wyjaśnił, że: był karany z art. 209 § 1 k.k., nigdzie nie pracuje ale ma załatwioną wizę i chciał wyjechać do pracy do Francji, a nadto ma na utrzymaniu jedno dziecko w wieku 5 lat (k. 31-32 akt sprawy)

Po czwarte, wnioskodawca S. P. (1) rzeczywiście przed aresztowaniem nie miał istotnych dochodów, skoro uporczywie uchylał się przed wykonywaniem ciężącego na nim obowiązku alimentacyjnego wobec dziecka w okresie od maja 1999r. do lutego 2000r., co znalazło wyraz w postępowaniu karnym o przestępstwo z art. 209 § 1 k.k. przed Sądem Rejonowym w Lubinie o sygn. akt II K – 387/00 (k. 48-49).

Po piąte, z wywiadu środowiskowego zawodowego kuratora sądowego z dnia 10.05.2001r. wynika, że przed tymczasowym aresztowaniem wnioskodawca S. P. (1) nie pracował zawodowo i był zarejestrowany w Powiatowym Urzędzie Pracy jako bezrobotny, bez prawa do zasiłku. Nie miał zawodu i podejmował tylko dorywcze prace w swojej rodzinnej miejscowości oraz na terenie L. (k. 33-35).

Po piąte, na pierwszej rozprawie głównej przed Sądem Rejonowym w Głogowie w dniu 15.11.2001r. wnioskodawca S. P. (1) – jako oskarżony – podał, że przed zatrzymaniem pracował dorywczo i osiągał około 300 złotych miesięcznie, nie mając wyuczonego zawodu i tylko podstawowe wykształcenie. Był na utrzymaniu matki i nie płacił zasądzonych alimentów w wysokości 300 złotych miesięcznie (k. 1235v akt Sądu Rejonowego w Głogowie sygn. II K – 248/07).

Po szóste, po uchyleniu tymczasowego aresztowania w dniu 29.11.2002r., wnioskodawca S. P. (1) także nie podjął stałej pracy i nie przedstawił jakichkolwiek zaświadczeń co wysokości osiąganego wynagrodzenia. Po uchyleniu tymczasowego aresztowania, ani S. P. (1), ani reprezentujący go w trakcie postępowania sądowego adwokat – obrońca z urzędu, nie wnosili o uchylenie nieizolacyjnych środków zapobiegawczych np. w celu podjęcia pracy za granicą.

Mając powyższe na uwadze, należało jednoznacznie stwierdzić, że wnioskodawca S. P. (1), poza bezspornymi okolicznościami, iż przez ponad 19 miesięcy tymczasowego aresztowania nie mógł wykonywać pracy, nie wykazał, aby poza 4-miesięcznym planowanym pobytem we Francji, zamierzał pracować za granicą. Nie wykazał także, jakie dochody wnioskodawca mógł osiągać w z pracy za granicą i w kraju, zwłaszcza wobec swoich niewielkich walorów na rynku pracy (brak zawodu, odpowiedniego wykształcenia, doświadczenia pracowniczego), a także jaką pracę faktycznie podejmował i jakie zarobki osiągał w następnych kilkunastu latach.

Oznaczało to jednoznacznie, że poza generalną podstawą do zasądzenia odszkodowania za czas pozostawania bez pracy oraz niemożności wykonywania działalności gospodarczej przez ponad 19 miesięcy (w tym 4 miesiące przypuszczalnej pracy za granicą), wynikającą z przepisu art. 552 § 4 k.p.k., wnioskodawca S. P. (1) i jego pełnomocnik procesowy nie wykazali wysokości utraconych dochodów w wyniku oczywiście niesłusznego pozbawienia wolności.

Oznaczało to, jak słusznie podniósł pełnomocnik wnioskodawcy w apelacji, potrzebę skorzystania z instytucji z art. 322 k.p.c., który to przepis stanowi, że jeżeli w sprawie o naprawienie szkody, o dochody, zwrot bezpodstawnego wzbogacenia lub o świadczenie z umowy o dożywocie sąd uzna, że ściśle udowodnienie wysokości żądania jest niemożliwe lub nader utrudnione, może w wyroku zasądzić odpowiednią sumę według swej oceny, opartej na rozważeniu wszystkich okoliczności sprawy. Potrzebę stosowania tego przepisu w sprawach o roszczenia z rozdziału 58 Kodeksu postępowania karnego dostrzegali także wielokrotnie Sąd Najwyższy i sądy apelacyjne wskazując, że „sięgnięcie po rozwiązanie określone w art. 322 k.p.c. możliwe, a nawet konieczne jest wówczas, gdy dochodząc w postępowaniu karnym klasycznego roszczenia odszkodowawczego (naprawienia szkody materialnej), wnioskodawca z tych czy innych przyczyn (upływ czasu, utrata dokumentacji itp.) ma trudności ze ścisłym udowodnieniem wysokości żądania” (postanowienie SN z dnia 18.02.2011r. sygn. II KK – 289/10, OSNKW 2011, z. 4, poz. 36; podobnie: wyrok SN z dnia 18.03.2015r. sygn. III KK – 442/14, LEX nr 1729284 oraz wyrok S.A. we Wrocławiu z dnia 19.08.2015r. sygn. II AKa – 182/15, LEX nr 1843389).

Mając powyższe na uwadze, zasądzono od Skarbu Państwa na rzecz wnioskodawcy S. P. (1) dalsze 8.950,- złotych tytułem odszkodowania za niesłuszne tymczasowe aresztowanie w okresie od 18 kwietnia 2001r. do 29 listopada 2002r.

Ustalając wysokość tego odszkodowania wzięto pod uwagę to, jaką część dochodów w ciągu miesiąca wnioskodawca mógłby zaoszczędzić, przeznaczając część z nich na swoje niezbędne utrzymanie, przy czym część dochodów musiałaby podlegać podatkowi dochodowemu PIT oraz składkom na ubezpieczenie społeczne i zdrowotne.

Punktem wyjścia do tych wyliczeń, wyłącznie szacunkowych, były wyjaśnienia wnioskodawcy S. P. (1), złożone w charakterze oskarżonego na pierwszej rozprawie głównej przed Sądem Rejonowym w Głogowie w dniu 15.11.2001r., kiedy podał, że przed zatrzymaniem pracował dorywczo i osiągał około 300 złotych miesięcznie, nie mając wyuczonego zawodu i tylko podstawowe wykształcenie. Był na utrzymaniu matki i nie płacił zasądzonych alimentów w wysokości 300 złotych miesięcznie (k. 1235v akt Sądu Rejonowego w Głogowie sygn. II K – 248/07).

Kwota 300 złotych w 2001r. stanowiła 0,39 najniższego wynagrodzenia miesięcznego w 2001r., czyli 760 złotych (Dz.U. z 2000r. Nr 121, poz. 1308). Porównując to do dzisiejszej kategorii minimalnego wynagrodzenia miesięcznego, które od 1 stycznia 2017r. wynosi 2.000 złotych (Dz. U. z 2016r. poz. 1456), wartość 0,39 minimalnego wynagrodzenia miesięcznego na dzień dzisiejszy wynosiłoby 780 złotych (0,39 x 2000 zł = 780 zł). Oznacza to, że zarabiając w taki sam sposób jak poprzednio, przy pracach dorywczych, wnioskodawca S. P. (1) zarabiałby 780 złotych miesięcznie.

Przez 4 miesiące pobytu we Francji i pracy wnioskodawca osiągnąłby szacunkowo oszczędności w wysokości 3.100 złotych (4 x 780,- złotych = 3.100,- złotych). Na pewno zarobiłby dwa razy więcej, ale musiałby ponieść koszty utrzymania, zapłacić podatek oraz koszty podróży do Francji i z Francji. Oznacza to, że ostatecznie pozostałoby mu na własne potrzeby 3.100 złotych.

Co do pozostałych 15 miesięcy pozostawania w kraju, z uwagi na brak wykształcenia i zawodu, wnioskodawca osiągnąłby szacunkowo dochody w wysokości 0,39 minimalnego wynagrodzenia co miesiąc, czyli po 780 złotych miesięcznie. Łącznie dawało to kwotę 11.700,- złotych dochodów (0,39 x 2000 zł = 780 zł x 15 miesięcy), jednak należało odjąć połowę z tych dochodów na własne utrzymanie wnioskodawcy i na należny podatek dochodowy od osób fizycznych, co daje jako oszczędności łącznie kwotę 5.850,- złotych.

Łączne oszczędności za 19 miesięcy pozbawienia wolności (w tym 4 miesiące ewentualnej pracy za granicą i pozostałe 15 miesięcy pracy dorywczej w kraju), wyniosłyby zatem 8.950,- złotych tytułem odszkodowania za niesłuszne

tymczasowe aresztowanie w okresie od 18 kwietnia 2001r. do 29 listopada 2002r. (3.100,- zł + 5.850,- zł = 8.950,- zł) i taką ostatecznie wnioskodawcy dodatkowo zasądzono.

IV. Prawidłowe było stanowisko Sądu Okręgowego w Legnicy, że – wobec uchylenia przepisu 552a k.p.k. – przepisy procedury karnej dopuszczały zasądzenia wnioskodawcy zadośćuczynienia z tytułu ograniczenia jego wolności w wyniku zastosowania wobec niego środków zapobiegawczych w postaci dozoru policji oraz zakazu opuszczania kraju, po uchyleniu tymczasowego aresztowania. Jako podstawę takiego stanowiska należy przyjąć przepis art. 25 ust. 3 ustawy z dnia 11 marca 2016r. o zmianie ustawy – Kodeks postępowania karnego oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2016r. poz. 437), wedle którego postępowania wymienione w działach XI i XII ustawy Kodeksu postępowania karnego, wszczęte i niezakończone do dnia wejścia w życie niniejszej ustawy, toczą się do ich zakończenia według przepisów dotychczasowych. Takie brzmienie przepisu przejściowego, jasno przekonywało, że do spraw wszczętych i niezakończonych przed uchyleniem przepisu art. 552a k.p.k., a zatem przed dniem 15 kwietnia 2016r., możliwe było stosowanie tego przepisu, a zatem także przyznanie odszkodowania i zadośćuczynienia nie tylko w związku z stosowaniem tymczasowego aresztowania, lecz także w związku ze stosowaniem wszelkich środków przymusu, o których mowa w dziale VI k.p.k., w tym wolnościowych środków zapobiegawczych. W realiach niniejszej sprawy, żądanie zasądzenia odszkodowania i zadośćuczynienia m.in. z powodu niesłusznego stosowania środka zapobiegawczego w postaci zakazu opuszczania kraju, wniesiono w dniu 20 maja 2015r., a postępowanie toczyło się także w okresie obowiązywania przepisu art. 552a k.p.k. i nie zostało zakończone do czasu uchylenia tego przepisu.

Przepis art. 552a k.p.k. miał charakter materialnoprawny, gdyż ustanawiał podstawy odpowiedzialności Skarbu Państwa za szkody majątkowe i krzywdy moralne wynikające z wykonywania wobec niego w tym postępowaniu środków przymusu, o których mowa w dziale VI, w tym środków zapobiegawczych innych niż tymczasowe aresztowanie. Jeżeli takie żądanie wniesiono przed uchyleniem przepisu art. 552a k.p.k., to należało stosować ustawę względniejszą dla wnioskodawcy, czego wyrazem jest przepis art. 25 ust. 3 cytowanej ustawy z dnia 11 marca 2016r. o zmianie ustawy – Kodeks postępowania karnego oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2016r. poz. 437), ustanawiający zasadę, że postępowania wymienione w działach XI i XII ustawy Kodeksu postępowania karnego, wszczęte i niezakończone do dnia wejścia w życie niniejszej ustawy, toczą się do ich zakończenia według przepisów dotychczasowych.

Na podstawie art. 552a § 1 k.p.k., w razie uniewinnienia oskarżonego lub umorzenia wobec niego postępowania w wypadkach innych niż określone w art. 552 § 1-3 k.p.k. oskarżonemu przysługuje od Skarbu Państwa odszkodowanie za poniesioną szkodę i zadośćuczynienie za doznaną krzywdę, wynikłe z wykonywania wobec niego w tym postępowaniu środków przymusu, o których mowa w dziale VI. Roszczenie o odszkodowanie lub zadośćuczynienie, o którym mowa w art. 552a § 1 k.p.k., przysługuje także oskarżonemu w razie skazania z tytułu niezasadnego wykonywania środków zapobiegawczych lub zabezpieczenia majątkowego w zakresie, w jakim z uwagi na rodzaj i rozmiar orzeczonych kar lub środków karnych nie można było zaliczyć na ich poczet okresów wykonywania odpowiednich środków zapobiegawczych podlegających takiemu zaliczeniu lub w pełni wykorzystać zastosowanego zabezpieczenia majątkowego (art. 552a § 2 k.p.k.). Przepis art. 552a § 2 k.p.k. stosuje się odpowiednio w razie orzeczenia o warunkowym umorzeniu postępowania (art. 552a § 3 k.p.k.).

Z tych przyczyn co do zasady należało rozpoznać żądania wnioskodawcy S. P. (1) o odszkodowanie i zadośćuczynienie wynikłe ze stosowania wobec niego środków zapobiegawczych w postaci dozoru policji (art. 275 k.p.k.) oraz zakazu opuszczania kraju (art. 277 k.p.k.) w okresie od dnia 29.11.2002r. do dnia 24.02.2015r.

Wbrew stanowisku wyrażonemu w apelacji pełnomocnika wnioskodawcy S. P. (1), nie ma żadnych podstaw do przyjęcia, aby Sąd I instancji nieprawidłowo ustalił wysokość zadośćuczynienia za krzywdę doznaną przez wnioskodawcę na skutek stosowania nie izolacyjnych środków zapobiegawczych.

Wolnościowe środki zapobiegawcze w postaci dozoru policji, z obowiązkiem stawianictwa jeden raz w tygodniu w KPP w L. oraz zakazu opuszczania kraju połączonego z zatrzymaniem paszportu i zakazem wydania tego dokumentu

były stosowane wobec S. P. (1) do czasu prawomocnego zakończenia postępowania karnego, czyli do dnia 24.02.2015r. Po uchyleniu tymczasowego aresztowania, ani S. P. (1), ani reprezentujący go w trakcie postępowania sądowego adwokat – obrońca z urzędu, nie wnosili o uchylenie niezisolacyjnych środków zapobiegawczych. Oznaczało to jednoznacznie, że żaden z tych środków nie był istotną dolegliwością dla wnioskodawcy mimo długotrwałości trwania postępowania karnego.

Należy przy tym pamiętać, że S. P. (1) złożył skargę w przedmiocie naruszonego jego prawa do rozpoznania sprawy w postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki i Sąd Okręgowy w Legnicy postanowieniem z dnia 17 maja 2013r. uznał jej zasadność i przyznał mu od Skarbu Państwa kwotę 7.000 zł z tytułu stwierdzenia przewlekłości w rozpoznaniu jego sprawy (k. 119 – 121). Wnioskodawca nie był zatem bezwolny w realizacji swoich interesów procesowych. Jeżeli stosowane wobec niego wolnościowe środki zapobiegawcze byłyby dla niego dolegliwe, to z pewnością starałby się o ich uchylenie, a jednak tak nie uczynił. Nakazuje to uznać przyznaną przez Sąd i instancji kwotę zadośćuczynienia z tego tytułu za wyważoną i sprawiedliwą, a już na pewno nie jest to kwota symboliczna.

V. Apelacja wniesiona przez pełnomocnika z wyboru wnioskodawcy S. P. (1) zasługiwała na częściowe uwzględnienie co do żądania zasądzenia odszkodowania za szkody wynikające ze stosowania środków zapobiegawczych w postaci dozoru policji i zakazu opuszczania kraju, gdyż niewątpliwie obowiązek stawiennictwa jeden raz w tygodniu w KPP w L. wiązał się dla wnioskodawcy S. P. (1) z dodatkowymi wydatkami na dojazdy. Wspomniany dozór policji stosowany był w okresie od dnia 29.11.2002r. do dnia 24.02.2015r., a zatem przez 12 lat i 3 miesiące. W każdym roku jest 52 tygodni, a było wspomniany środek zapobiegawczy był stosowany przez 147 miesięcy, czyli przez 735 tygodni.

Należy jednak pamiętać, że nie przez cały czas wnioskodawca S. P. (1) ponosił takie same koszty dojazdu do KPP w L., aby wykonać swój obowiązek procesowy.

Jak wynika z zeznań wnioskodawcy i świadka A. R. (2), przez 3 lata, czyli przez 36 miesięcy, wnioskodawca S. P. (1) mieszkał albo w O. pod L. (2 lata) albo wraz z konkubina A. R. (2) w B. (1 rok) i musiał dojeżdżać na dozór do L..

Porównując, notoryjne dla Sądu Apelacyjnego, obecne koszty dojazdu z B. (odległość około 60 kilometrów) środkami komunikacji publicznej, które wynoszą 30 złotych za przejazd w obie strony, przez jeden rok, czyli przez 52 tygodnie, daje to łącznie 1.560,- złotych (52 x 30 zł = 1.560,- zł).

Znacznie tańszy byłby dojazd z O., małej miejscowości oddalonej od L. o około 5 kilometrów, przez 2 lata, czyli przez 104 tygodnie. Przyjęto, nawet w sposób wygórowany po 20 złotych za przejazd w obie strony, co daje łącznie 2.080,- złotych (104 x 20 zł = 2.080,- zł).

Pozostaje pozostały okres 579 tygodni, w których wnioskodawca S. P. (1) mieszkał w L., a zatem w tej miejscowości, w której miał zgłaszać się na dozór do jednostki policji. Przyjęto, nawet w sposób wygórowany, notoryjne dla Sądu Apelacyjnego, obecne koszty takiego przejazdu środkami komunikacji miejskiej w obie strony każdorazowo na 10 złotych.

Jednak z 579 tygodni takich dojazdów należało odjąć 3 miesiące, czyli 13 tygodni, kiedy wobec S. P. (1) była wykonywana kara 3 miesięcy pozbawienia wolności w systemie dozoru elektronicznego, od dnia 13.07.2012r. do dnia 16.10.2012r., w związku ze skazaniem wyrokiem Sądu Rejonowego w Głogowie z dnia 13.05.2010r. sygn. II K – 967/10 (k. 23, 186).

Łącznie daje to 566 tygodni stosowania dozoru policyjnego, co po pomnożeniu przez 10 złotych za dojazd w obie strony, daje łącznie 5.660,- złotych (566 x 10,- zł = 5.660,- zł).

Łączną kwotę odszkodowania z tytułu stosowania dozoru policji należało zatem wyliczyć na 9.300,- zł tytułem odszkodowania za niesłuszne stosowanie w okresie od 29 listopada 2002r. do 24 lutego 2015r. środków zapobiegawczych w postaci dozoru policji z obowiązkiem stawiennictwa raz w tygodniu w Komendzie Powiatowej

Policji w L. i zakazu opuszczania kraju połączonego z zatrzymaniem paszportu. Dalszych szkód z tytułu wykonywania wskazanych środków zapobiegawczych wnioskodawca nie wykazał.

VI. Z opisanych wyżej względów, na podstawie art. 437 § 2 k.p.k., zmieniono zaskarżony wyrok w ten sposób, że zasądzono od Skarbu Państwa na rzecz wnioskodawcy S. P. (1) dalsze 19.000,- (dziewiętnaście tysięcy) złotych, ponad kwotę zasądzoną wyrokiem Sądu Okręgowego w Legnicy z dnia 30 listopada 2016r. sygn. akt III Ko – 145/16, wraz z ustawowymi odsetkami od daty prawomocności wyroku, tytułem niesłusznego stosowania wobec niego środków przymusu w sprawie Sądu Rejonowego w Głogowie o sygnaturze akt II K – 248/07, na co składa się:

a) 750,-(siedemset pięćdziesiąt) złotych tytułem dalszego zadośćuczynienia za niesłuszne tymczasowe aresztowanie w okresie od 18 kwietnia 2001r. do 29 listopada 2002r. oraz niesłuszne zatrzymanie w dniu 27 marca 2000r.;

b) 8.950,-(osiem tysięcy dziewięćset pięćdziesiąt) złotych tytułem odszkodowania za niesłuszne tymczasowe aresztowanie w okresie od 18 kwietnia 2001r. do 29 listopada 2002r.;

c) 9.300,- (dziewięć tysięcy trzysta) złotych tytułem odszkodowania za niesłuszne stosowanie w okresie od 29 listopada 2002r. do 24 lutego 2015r. środków zapobiegawczych w postaci dozoru policji z obowiązkiem stawiennictwa raz w tygodniu w Komendzie Powiatowej Policji w L. i zakazu opuszczania kraju połączonego z zatrzymaniem paszportu.

W pozostałej części zaskarżony wyrok utrzymano w mocy (art. 437 § 1 k.p.k.).

VII. Podstawę zasądzenia od Skarbu Państwa na rzecz wnioskodawcy S. P. (1) 1.904,20 złotych tytułem poniesionych przez niego kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu odwoławczym, był przepis art. 544 § 2 k.p.k., stwierdzający, że postępowanie w tego rodzaju sprawach jest wolne od kosztów, a w razie uwzględnienia roszczeń choćby w części wnioskodawcy przysługuje od Skarbu Państwa zwrot uzasadnionych wydatków, w tym z tytułu ustanowienia jednego pełnomocnika. Wysokość wynagrodzenia adwokackiego ustalono w oparciu o przepisy § 11 ust. 6 oraz § 15 ust. 1-3 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz. U. z 2015r. poz. 1800 z późniejszymi zmianami), uwzględniając koszty dojazdu adwokata na rozprawę przed sądem apelacyjnym (k. 187-188).

SSA Tadeusz Kielbowicz SSA Bogusław Tocicki SSA Cezariusz Baćkowski